

Asia: VN/7184/2019

Luonnos hallituksen esitykseksi yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyen taloudelliseen toimintaan myönnetyn tuen yleisistä edellytyksistä annettuun lakiin liittyvän säädöksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

HE eduskunnalle laiksi yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmästä annetun lain ja taloudelliseen toimintaan myönnettävän tuen yleisistä edellytyksistä annetun lain muuttamisesta

Asia

Työ- ja elinkeinoministeriöministeriö on pyytänyt Finnvera Oyj:n lausuntoa koskien otsikon mukaista hallituksen esitystä. (Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/7184/2019).

Yleistä

Hallituksen esityksen keskeiseksi tavoitteeksi on kirjattu tiedolla johtamisen parantaminen, mikä tapahtuisi seuraavin keinoin:

1. Yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmän (jäljempänä asiakastietojärjestelmä) tietosisältöä laajennetaan valtion myöntämien yritystukien tiedoilla. Tämä tapahtuisi velvoittamalla sekä nykyiset asiakastietojärjestelmän käyttäjät, että lakiin lisätyt muut erillisen määritelmän mukaiset valtiontuen myöntäjätahot tallentamaan järjestelmään myöntämiensä tukien tietoja sekä jakamaan näitä tietoja tuenmyöntäjätahojen kesken.
2. Työ- ja elinkeinoministeriölle säädettäisiin velvollisuus luovuttaa asiakastietojärjestelmän tuen myöntämistä koskevia tietoja Euroopan komissiolle siltä osin kuin se on tarpeen EU:n valtioneuvoston päätöksen mukaisesti sisältyvän julkaisu- ja avoimuusvelvoitteen täyttämiseksi.
3. Tilastokeskus saisi järjestelmästä tukitiedot käyttöönsä tilastojen laadintaa varten.

Finnvera pitää lakiesityksen tavoitetta erittäin hyvänä sekä asiakkaiden että tuenmyöntäjätahojen näkökulmasta. Järjestelmän tietosisällön ja käyttäjäkunnan laajentaminen tehostaa entisestään eri tukiviranomaisten välistä tiedonvaihtoa ja vähentää siten hallinnollista taakkaa.

Tarkemmat kommentit

Finnveran asiakastietoja koskeva sääntely poikkeaa muista tuenmyöntäjätahosta asiakastietojen julkisuuden osalta. Finnveran asiakastietoja koskee sitä koskevan erityissääntelyn mukaisesti (laki valtion erityisrahoitusyhtiöstä 5 §) ns. pankkisalaisuus. Säännöksen mukaisesti kaikki asiakastiedot, ml. tieto asiakkuudesta, ovat salassa pidettäviä.

Toisaalta myös Finnveran rahoitustoimintaan sisältyvä tuki muodostuu hieman eri tavalla kuin useimmilla tuenmyöntäjätahoilla. Finnvera ei myönnä lainkaan ns. suoraa tukea, vain kokonaan takaisinmaksettavia lainoja ja takauksia, joihin voi sisältyä tukea. Finnveran rahoitukseen (lainat ja takaukset) mahdollisesti sisältyvä tuki on ns. laskennallista tukea, joka muodostuu Finnveran rahoituksesta perimästä hinnasta. Tämä tukielementti lasketaan vertaamalla myöntämishetkellä yritykseltä rahoituksesta perittävää hintaa EU:n määrittelemään ns. referenssikorkoon / safe harbour hintaan. Jos rahoituksesta perittävä hinta alittaa referenssikoron / safe harbour-hinnan, rahoitukseen sisältyy tukea erotuksen verran. Tuen määrä lasketaan diskonttaamalla korkoerosta syntyvä tukielementti koko laina-ajalta sen nettonykyarvoon. Finnveran myöntämän tuen määrä on siten eri asia kuin sen myöntämä varsinainen rahoitus (lainan tai takauksen nimellisarvo).

Näistä Finnveran toimintaan liittyvistä seikoista johtuen, olemme kiinnittäneet huomiota seuraaviin esityksen kohtiin.

Tukitietojen tallettamisvelvollisuus ja järjestelmän käyttäjäkunnan lisääminen tukitiedonvaihdon osalta

Esityksen 7a §:ään on lisätty erillisen määritelmän mukaisille tuenmyöntäjätahoille myöntämiensä tukia koskeva tietojen tallentamisvelvoite asiakastietojärjestelmään. Velvoite koskee sekä järjestelmän olemassa olevia rekisterinpitäjiä, että järjestelmän käyttäjäpiiriin lisättäviä uusia rekisterinpitäjiä.

Tämän laajennetun käyttäjäpiirin kesken tapahtuvan tukitietojen tiedonvaihdon on kuitenkin todettu olevan lakiesityksen 10 §:n 4 momentin mukaisesti rajatumpaa tietosisällön osalta kuin mitä lain nykyisessä 7 §:ssä määritelty tiedonvaihto yrityspalvelujen toteuttamista varten mahdollistaa.

Finnvera pitää tätä rajausta hyvänä, sillä käyttötarve Finnveran luottamuksellisiin asiakastietoihin on selvästi laajempi lain nykyiseen tiedonvaihtoon osallistujien kesken (ns. Team Finland verkosto), kuin mitä se on tällä esityksellä lisättävien uusien tuenmyöntäjätahojen osalta. Esityksen perusteluissa on myös nähdäksemme riittävällä tavalla huomioitu erilaiset valtiontuen muodot, sekä yksilöity miltä osin näitä koskevia tietoja tulee tallettaa järjestelmään.

Esityksen 10 §:n 5 momentissa on säädetty työ- ja elinkeinoministeriölle toimivalta luovuttaa 7a §:n mukaisia yritystukitietoja yleisen tietoverkon kautta. Tämä oikeus koskisi kuitenkin vain julkisia tietoja ja siten Finnveran välittämät tukitiedot eivät kuuluisi esityksen perustelujen mukaan tämän julkistamisen piiriin. Esityksen luvussa 4.1 on lisäksi erikseen todettu että ”Esityksellä luotaisiin rekisteri viranomaisten käyttöön, ohjaukseen ja seurantaan. Rekisterissä olisi sekä julkisia että salassa pidettäviä tietoja mutta rekisteri ei olisi julkinen rekisteri... salassa pidettävät tiedot olisivat tukiviranomaisten käytettävissä siten kuin niiden tiedonsaantioikeudesta säädetään.” Finnvera katsoo, että esityksessä tehdyt rajaukset tiedonvaihdon ja luovutuksen osalta ovat hyvin perustellut sekä selkeät. Ne ottavat hyvin huomioon Finnveran asiakastietojen luottamuksellisuutta koskevat lähtökohdat rajaten niiden luovutuksen vain siihen laajuuteen kuin käyttötarve edellyttää.

Julkaisu- ja avoimuusvelvoite EU:n komissiolle

Esityksen 10 a §:ssä säädetty julkaisu- ja avoimuusvelvoitteen mukaisten tietojen luovuttaminen Euroopan komissiolle rajoittuu Finnveran soveltamien tukiohjelmien osalta (pk-tukiohjelma sekä pelastamis- ja rakenneuudistus-tukiohjelma) yli 500 000 euron yksittäisiin tukiin. Näitä tukia koskeva julkaisu- ja avoimuusvelvoite on ollut jo aiemmin voimassa, eikä säännös siten tuo laajennusta tukitietojen julkisuudelle. Sen sijaan Finnvera pitää hyvänä, että julkaisu- ja avoimuusvelvoitteen piiriin kuuluvien eri tuenmyöntäjätahojen tukitiedot luovutetaan keskitetysti Komissiolle työ- ja elinkeinoministeriön toimesta. Tämä vähentää tuenmyöntäjätahojen hallinnollista taakkaa.

Tietojen luovutus tilastokeskukselle

Esityksessä ei sinänsä muuteta olemassa olevaa oikeustilaa Tilastokeskuksen tiedonsaantioikeuksien osalta. Tilastokeskus on nimenomaan huomioitu esityksen 10 §:n 2 momentissa, jossa säädetään tuenmyöntäjätahojen sekä Tilastokeskuksen rajoitetummasta tiedonsaantioikeudesta koskien ainoastaan järjestelmään tallennettavia 7 a §:n mukaisia tukitietoja. Tämä on nähdäksemme perusteltu ja oikein rajattu tiedonsaantioikeus.

Lisäksi yksittäisenä sanamuotoa koskevana huomiona koskien esityksen luvun 2.1 4. sivulla kolmannessa kappaleessa olevaa lausetta, jonka mukaisesti: Valtion erityisrahoitusyhtiöstä annetun lain (443/1998) 5 ja 6 § sisältävät säännökset tietojen julkisuudesta. Kyseiset säännökset sisältävät Finnveran asiakastietoja koskevan salassapitovelvoitteen (ns. pankkisalaisuus) sekä salassapidosta poikkeavat tiedonluovutusvelvoitteet. Ehdotamme kyseisen lauseen korjaamista säännösten tietosisältöä paremmin kuvaavammaksi.

Anne Haataja

Senior Compliance Officer

Haataja Anne
Finnvera Oyj